

Riigikogu kultuurikomisjoni istungi protokoll 156

Tallinn, Toompea ja videosild

Neljapäev, 21. mai 2026

Algus 14.00, lõpp 14.45

Juhataja: Liina Kersna (esimees)

Protokollija: Merje Noorlind (konsultant)

Võtsid osa:

Komisjoni liikmed: Vadim Belobrovstsev, Diana Ingerainen (Kadri Tali asendusliige), Madis Kallas, Tõnis Lukas, Kristina Šmigun-Vähi (Margit Sutrop asendusliige)

Komisjoni ametnikud: Carina Rikart (nõunik-sekretariaadijuhataja), Helena Pihlakas (nõunik)

Puudusid: Helle-Moonika Helme ja Signe Kivi

Kutsutud: Haridus- ja Teadusministeeriumi kesk- ja kutsehariduse osakonna osakonnajuhataja Ülle Matsin, õigusosakonna õigusnõunikud Indrek Kilk, Marili Lehtmets, Kristel Siimula-Saar ja Margit Kiin, õpetajapoliitika ja haridusjuhtimise osakonna nõunik Liis Lehist, noortepoliitika osakonna osakonnajuhataja Heili Griffith ning nõunik Martti Martinson (1. päevakorrapunkti juures);

Kultuuriministeeriumi õigus- ja haldusosakonna juhataja Merle Pöld (2. päevakorrapunkti juures)

Päevakord:

1. Vabariigi Valitsuse algatatud kutseõppeasutuse seaduse ning põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse muutmise seaduse eelnõu (830 SE) teise lugemise ettevalmistamine
2. Vabariigi Valitsuse algatatud riigi kultuuripreemiate ja kultuuristipendiumide seaduse ning spordiseaduse muutmise seaduse eelnõu (824 SE) teise lugemise ettevalmistamine
3. Info ja muud küsimused

1. Vabariigi Valitsuse algatatud kutseõppeasutuse seaduse ning põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse muutmise seaduse eelnõu (830 SE) teise lugemise ettevalmistamine

Liina Kersna avas päevakorrapunkti arutelu ning muudatusettepanekute hääletamise.

Esimene muudatusettepanek puudutab noorsootöö seaduse muutmist eesmärgiga käsitleda noortelaagreid mitteformaalse õppeteenusena, et need ei oleks käibemaksukohustuslased. L. Kersna sõnul on ettepaneku lõplik sõnastus kooskõlastatud Rahandusministeeriumiga ning seletuskirja on lisatud ka hinnang võimalikule eelarvelisele mõjule.

1. Eelnõus teha järgmised muudatused:

1.1. Eelnõu täiendada uue §-ga 2 noorsootöö seaduse muudatustega ja sõnastada järgmiselt:

„§ 2. Noorsootöö seaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvi 10¹ lõikeid 1 ja 2 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

§ 10¹. Nõuded noorte- ja projektlaagri pidajale

(1) Noortelaagri pidaja osutab noortele järjepidevalt mitteformaalõppe teenust, mis on eesmärgistatud ning noore tervist ja isiksuse mitmekülgset arengut toetav.

(2) Projektlaagri pidaja osutab noortele hooajaliselt mitteformaalõppe teenust, mis on eesmärgistatud ning noore tervist ja isiksuse mitmekülgset arengut toetav.

2) paragrahvi 10² lõike 3 punktid 4 ja 6 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

§ 10². Tegevusloa taotlemine

(3) Noorte- ja projektlaagri tegevusloa taotluses esitatakse lisaks majandustegevuse seadustiku üldosa seaduses sätestatule järgmised andmed:

4) noortelaagri korral laagrivahetuste tegevuskava, mis sisaldab mitteformaalõppe eesmäärke, noori arendavate tegevuste loetelu ning kirjeldust kuidas toetatakse noore tervist ja isiksuse mitmekülgset arengut;

6) projektlaagri korral selle mitteformaalõppe eesmärgid, meetodid ja päevakava.

1.2. Muuta eelnõu pealkirja ja sõnastada see järgmiselt:

„Kutseõppeasutuse seaduse, noorsootöö seaduse ning põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse muutmise seaduse eelnõu“;

Selgitus:

Haridus- ja Teadusministeeriumi ettepanek

I Käibemaksuvabastuse kohaldamine noorte püsi- ja projektlaagritele

Kehtiv käibemaksuseaduse (KMS) § 16 lõike 1 punkt 6 näeb ette maksuvabastuse muu hulgas teatud haridus- ja koolitusteenustele. Samal ajal ei ole regulatsioon piisavalt selge seoses noorte püsi- ja projektlaagrite käsitlemisega haridusliku sisuga tegevusena, mis on tekitanud õiguslikku ebaselgust ja erinevaid tõlgendusi. Rahandusministeeriumi (RAM) hinnangul ei ole kehtivate seaduste alusel võimalik laagriteenust käsitleda „muu koolitusena“ KMS § 16 lg 6 p 1 tähenduses. Enne 2026. aastat puudus Eesti Laagrikorraldajate Liidu hinnangul sektoris ühtne õiguskindlus küsimuses, kas noorte püsilaagri ja projektlaagri raames pakutav tegevus kvalifitseerub käibemaksuseaduse tähenduses maksuvaba muu koolitusteenusena.

Kuna Maksu- ja Tolliameti (MTA) ning RAM selgitused on kinnitanud, et nimetatud teenust ei ole kehtivate seaduste kohaselt võimalik käsitleda „muu koolitusena“, on turuosaliste senine praktika olnud ebaühtlane. Arvestades noorsootöö eesmäärke luua tingimused noore isiksuse mitmekülgseks arenguks ning vajadust tagada teenuse kättesaadavus noortele, on põhjendatud noorte püsi- ja projektlaagrite käsitlemine maksuvaba käibena ehk vabastada teenuse osutamine käibemaksuga maksustamisest.

Noorte püsilaagrite¹ ja projektlaagrite² tegevus on reguleeritud noorsootöö seadusega (NTS). NTS § 10¹ lõigete 1 ja 2 kohaselt osutatakse noortele püsilaagrites ning projektlaagrites

¹ laager, mida peetakse noortelaagri põhimääruse ning valdkonna eest vastutava ministri antud noortelaagri tegevusloa alusel ning mille ühe vahetuse pikkus on vähemalt kuus ööpäeva ja mis tegutseb aastas üle 60 päeva (NTS § 3 lg 4).

peamiselt ühes noorsootöö valdkonnas tervistava ja arendava puhkuse teenust. Nimetatud sätted on püsinud muutumatuna NTS vastuvõtmisest 2010. aastal. Võrreldes 16 aasta taguse ajaga on nii laagrite kui ka teiste noorsootöö teenuste puhul, aga ka haridusvaldkonnas tervikuna kasvanud mitteformaalõppe-alane teadlikkus. Alates 2025. aastast on mitteformaalõpe õppeliigina defineeritud ka Eesti Vabariigi haridusseaduses³. Noortelaagrite poolt pakutavad tegevused on oma sisult haridusliku iseloomuga. Noorte püsi- ja projektlaagri läbiviimiseks on vajalik tegevusloa olemasolu ning laagri juhatajatele ja kasvatajatele on NTS alusel kehtestatud kvalifikatsiooninõuded. Eeltoodust tulenevalt on otstarbekas kaasajastada laagriteenuste sisuline määratlus NTS'is selliselt, et see vastaks tegelikule olukorrale ning kajastaks senisest selgemini laagriteenuse hariduslikku sisu.

Kuna KMS-is on läbivalt kasutusel mõiste „koolitus“, on vajalik käibemaksuvabastuse kohaldamiseks kasutada NTSis laagriteenuse puhul sama terminoloogiat ka noorte püsi- ja projektlaagri teenuse määramisel. Muudatusel on otsene mõju nendele noorte projekt- ja püsilaagritele, millel on NTS alusel väljastatud tegevusluba⁴ ning mille poolt osutatav laagriteenust ei osutata ärilisel eesmärgil KMS tähenduses. Tegevusloa taotlemisel on oluliseks motivaatoriks laagrikorraldajate jaoks Haridus- ja Noorteameti (Harno) poolt eraldatava riikliku toetuse taotlemise võimalus. Kui sellele võimalusele lisandub ka käibemaksuvabastus, siis on tõenäoline, et mõnevõrra võib suurened ka projektlaagrite korraldajate hulk.

Rahandusministeeriumi hinnang mõjude kohta on järgmine. 2025. aastal oli ligikaudu 80 lastelaagrite korraldajat, kellest 27 olid registreeritud käibemaksukohustuslasena. Nende poolt deklareeritud käibemaksu tasumise kohustus ulatus kokku ligikaudu 0,4 mln euron, millest äriühingute osa moodustas ligikaudu 0,15 mln eurot. Arvestades, et kavandatav maksuvabastus puudutab peamiselt mittetulundusühingute ja avalik-õiguslike isikute tegevust, on hinnanguline mõju riigieelarvele kuni -0,2 mln eurot aastas.

Kultuurikomisjon

Juhtivkomisjon: ARVESTADA TÄIELIKULT (konsensus: Liina Kersna, Vadim Belobrovstev, Diana Ingerainen, Madis Kallas, Tõnis Lukas, Kristina Šmigun-Vähi)

2. Eelnõu §-s 1 toodud Kutseõppeasutuse seaduse §-s 25 lõige 4³ muuta ja sõnastada järgmiselt:

„(4³) Õpilaskandidaat saab põhivastuvõtu käigus korraldataval konkursil ühes koolis kandideerida kuni kolmele õppekavale.“.

Selgitus: Eesti Kutseõppe Edendamise Ühing toetab kandideerimise selgemat reguleerimist ning teeb ettepaneku sätestada, et õpilaskandidaat saab põhivastuvõtu konkursil ühes koolis kandideerida kuni kolmele õppekavale.

Kultuurikomisjon

² laager, mida peetakse valla- või linnavalitsuse loal ning mille ühe vahetuse pikkus on vähemalt kuus ööpäeva ja mis tegutseb aastas kuni 60 päeva (NTS § 3 lg 5).

³ Mitteformaalõpe on eesmärgistatud ja struktureeritud vabatahtlik õpe, mis võib toimuda õppekava alusel. Mitteformaalõppe võimalusi pakuvad eeskätt noorsootöö, huvihariduse ja täiskasvanute täienduskoolituse asutused ja organisatsioonid (HaS § 18¹ lg 2).

⁴ 31.12.2025 seisuga oli HTM poolt väljastatud kehtivaid noorte püsilaagri tegevuslubasid 26. 01.01 – 31.12.2025 väljastasid KOVID kokku 91 noorte projektlaagri tegevusluba. Ühel juriidilisel isikul võib olla mitu tegevusluba, seega on unikaalsete laagrikorraldajate arv tegevuslubade arvust mõnevõrra väiksem (püsilaagritel 24 ning projektlaagritel 58 unikaalset korraldajat).

Liina Kersna selgitas, et kaasamisringis esitatud muudatusettepaneku kohaselt saab õpilaskandidaat ühes koolis kandideerida kuni kolmele õppekavale. Ettepanek pärines Kutseõppe Edendamise Ühingult.

Tõnis Lukas küsis, kuidas kavandatud mehhanism toimib ning kas otsustusõigus jääb täielikult koolile või on ministeeriumil võimalik seaduse alusel kehtestada täiendavaid piiranguid, näiteks vähendada kandideeritavate õppekavade arvu.

Ülle Matsin vastas, et see on kooli otsustada.

Juhtivkomisjon: ARVESTADA TÄIELIKULT (konsensus: Liina Kersna, Vadim Belobrovstev, Diana Ingerainen, Madis Kallas, Tõnis Lukas, Kristina Šmigun-Vähi)

3. Eelnõus tehakse järgmised muudatused:

3.1. Kutseõppeasutuse seaduse §-s 1 tehakse järgmised muudatused:

X) paragrahvi 16 täiendatakse lõikega 3¹ järgmises sõnastuses:

„(3¹) Direktoriga sõlmitakse tähtajatu tööleping.“;

X) seadust täiendatakse §-ga 63³ järgmises sõnastuses:

„§ 63³. Riigikooli direktori töölepingu tähtaja rakendamine

Vabariigi Valitsuse seaduse § 107⁵ alusel tähtajalisteks loetud riigikooli direktoriga sõlmitud tööleping loetakse sõlmituks tähtajatult.“;

3.2. Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse §-s 2 tehakse järgmised muudatused:

X) paragrahvi 71 lõiget 7 muudetakse ja sõnastatakse see järgmiselt:

„(7) Direktoriga sõlmitakse tähtajatu tööleping. Munitsipaalkooli direktoriga sõlmib töölepingu vallavanem või linnapea või tema volitatud ametiisik. Riigikooli direktoriga sõlmib töölepingu valdkonna eest vastutav minister või tema volitatud ametiisik.“;

X) seadust täiendatakse §-ga 100²¹ järgmises sõnastuses:

„§ 100²¹. Riigikooli direktori töölepingute tähtaja rakendamine

Vabariigi Valitsuse seaduse § 107⁵ alusel tähtajalisteks loetud riigikooli direktoriga sõlmitud töölepingud loetakse sõlmituks tähtajatult.

Selgitus:

Haridus- ja Teadusministeeriumi ettepanek

Vabariigi Valitsuse seaduse (VVS) § 43 lõige 1¹ (jõustus 19. augustil 2022) kohaselt sõlmitakse valitsusasutuse hallatava riigiasutuse juhiga tähtajaline tööleping viieks aastaks, kui seaduses ei ole sätestatud teisiti. Valitsusasutuste hallatavate riigiasutuste hulka kuuluvad ka riigikoolid. Põhikooli- ja gümnaasiumiseadus ning kutseõppeasutuse seadus koolidirektorite töösuhte kestust ei reguleeri, mistõttu laieneb VVS regulatsioon ka riigikoolide juhtidele. VVS-i regulatsiooni kujundamisel ei võetud arvesse haridusvaldkonna poliitikavalikuid, sealhulgas koolijuhtide töölepingute regulatsiooni, mis kujundatakse HTMi valitsemisala õigusaktides.

1. märtsil 2026 jõustus põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse (PGS) muudatus, mille kohaselt toimub üldhariduskooli juhi igal viiendal tööaastal kohustuslik atesteerimine. Eelnõu väljatöötamiskavatsuses, mis oli kooskõlastusringil 2024. aasta suvel, kaaluti koolijuhtide tähtajaliste töölepingute rakendamist, kuid sellest loobuti partnerite ja ülikoolide vastuseisu tõttu.

Kehtiva regulatsiooni tulemusel on kujunenud olukord, kus VVS § 43 lõike 1¹ kohaselt eeldatakse riigikoolide juhtidele tähtajalisi töölepinguid, samas kui valdkondlik poliitikavalik (PGS muudatused ja atesteerimissüsteem) lähtub tähtajatute töölepingute põhimõttest. Lisaks toob VVS muudatuse rakendamine kaasa koolijuhtide erineva kohtlemise sõltuvalt koolipidaja liigist – munitsipaal- ja erakoolide juhtidele rakendub töölepingu seadus, mille kohaselt on tööleping eelduslikult tähtajatu. Sellest tulenevalt on põhjendatud vajadus tagada kõigile koolijuhtidele ühtne ja võrreldav õiguslik raamistik.

Käesoleva ettepaneku eesmärk on pakkuda lahendus, mis kõrvaldab VVS-i ja eriseaduste vahelise ebakõla ning tagab koolijuhtide võrdse kohtlemise, kehtestades põhimõtte, et kõikide koolijuhtidega sõlmitakse tähtajatu tööleping.

PGSi ja kutseõppeasutuse seaduse (KutÕS) muudatuste eesmärgid on:

- 1) kõrvaldada vastuolu VVS-i ja haridusvaldkonna eriseaduste vahel;
- 2) tagada koolijuhtide võrdne kohtlemine sõltumata koolipidaja liigist ja koolitüübist;
- 3) kehtestada ühtne ja selge põhimõte, mille kohaselt kõikide koolijuhtidega sõlmitakse tähtajatu tööleping;
- 4) viia õiguslik regulatsioon kooskõlla hariduspoliitiliste valikutega;
- 5) 1. märtsil 2026 jõustunud atesteerimissüsteem näeb ette 5-aastase perioodi koolijuhile oma töö analüüsimiseks, mida tagasisidestatakse komisjoni poolt. Selle kõrval tähtajalised töölepingud ei anna lisandväärtust.

Kultuurikomisjon

Liina Kersna sõnas, et muudatuse eesmärk on tagada võimalus sõlmida riigikoolide juhtidega jätkuvalt tähtajatud lepingud ning sätestada see selgesõnaliselt seaduses.

Juhtivkomisjon: ARVESTADA TÄIELIKULT (konsensus: Liina Kersna, Vadim Belobrovtsev, Diana Ingerainen, Madis Kallas, Tõnis Lukas, Kristina Šmigun-Vähi)

4. Jätta välja eelnõu § 1 punktid 3 ja 4.

Väljajäetav tekst:

„3) paragrahvi 39 lõige 10 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(10) Käesoleva paragrahvi lõike 9 esimeses lauses sätestatud juhul võib direktor ühe korra sõlmida tähtajalise töölepingu kuni kolmeks aastaks isikuga, kes on asunud omandama õpetaja kvalifikatsiooni kutseseaduse alusel kehtestatud kutsestandardi järgi.“;

4) paragrahvi 40 lõike 3 sissejuhatav lauseosa muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Käesoleva seaduse § 39 lõikes 10 nimetatud õpetaja ning §-s 39 kehtestatud kvalifikatsiooninõuetele vastava õpetaja töötasu alammäära lepivad kollektiivlepingu seaduses sätestatud tingimustel ja korras kokku.“;

Selgitus: Sarnased KutÕS muudatused on Riigikogus vastu võetud ja presidendi poolt välja kuulutatud.

Kultuurikomisjon

Juhtivkomisjon: ARVESTADA TÄIELIKULT (konsensus: Liina Kersna, Vadim Belobrovtsev, Diana Ingerainen, Madis Kallas, Tõnis Lukas, Kristina Šmigun-Vähi)

5. Jätta välja eelnõu § 2 punkt 7.

Väljajäetav tekst:

„7) paragrahvi 32¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 32¹. Juurdepääs eksamitööga seotud teabele

(1) Ühtse põhikooli lõpueksami töö ja gümnaasiumi riigieksami töö (edaspidi *eksamitöö*), selles kasutatavad ülesanded ning eksamitöö hindamist puudutav teave tunnistatakse asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks, kui selle avalikustamine võib kahjustada eksamisüsteemi usaldusväärsust, õiglast hindamist või eksamiülesannete korduvat kasutamist.

(2) Õpilasel on õigus tutvuda oma eksamitööga ja selle hindamist puudutava teabega pärast eksamitulemuse teatavaks tegemist. Riigieksami tööga ja selle hindamist puudutava teabega tutvumise korraldab eksamitöö teinud õpilase taotlusel Haridus- ja Noorteamet. Ühtse põhikooli lõpueksami tööga ja selle hindamist puudutava teabega tutvumise korraldab eksamitöö teinud õpilase taotlusel kool.“;

Selgitus: Muudatused kattuvad eelnõuga 740 SE.

Eelnõus 740 SE muudatused eksamitööga seotud teabele juurdepääsu kohta koos selgitusega.

Põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 32¹ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 32¹. Juurdepääs eksamitööga seotud teabele

(1) Ühtse põhikooli lõpueksami töö ja gümnaasiumi riigieksami töö (edaspidi *eksamitöö*), selles kasutatavad ülesanded ning eksamitöö hindamist puudutav teave tunnistatakse asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks, kui selle avalikustamine võib kahjustada eksamisüsteemi usaldusväärsust, õiglast hindamist või eksamiülesannete korduvat kasutamist.

(2) Õpilasel on õigus tutvuda oma eksamitööga ja selle hindamist puudutava teabega pärast eksamitulemuse teatavaks tegemist. Riigieksami tööga ja selle hindamist puudutava teabega tutvumise korraldab eksamitöö teinud õpilase taotlusel Haridus- ja Noorteamet. Lõpueksami tööga ja selle hindamist puudutava teabega tutvumise korraldab eksamitöö teinud õpilase taotlusel kool.

(3) Juurdepääs eesti keele kui teise keele eksamitööga seotud teabele toimub keeleseaduse §-s 24¹ sätestatud alustel ja korras.“.

Selgitus: Kultuurikomisjoni ettepanek leidis toetust häältega: 6 poolt (Liina Kersna, Margit Sutrop, Madis Kallas, Vadim Belobrovstev, Signe Kivi, Kadri Tali); 0 vastu; 1 ei hääletanud (Tõnis Lukas).

Eelnõu §-s 3 on muudetud põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 32¹ lõiget 2. Eelnõu 740 SE sisalduv esialgne PGS § 32¹ muudatus nägi ette eksamitöödele seotud juurdepääsu e-eksamite süsteemi arvestades. Käesolev muudatus on tingitud e-eksamitele ülemineku edasilükkumisest, mis ilmnes pärast seda, kui eelnõu oli menetlusse suunatud. Muudatus on vajalik, et sätted vastaksid eksamikorralduse tegelikule seisule.

Võrreldes käesolevat ja varasemat eelnõu muudatust, siis lõikes 1 sätestatud põhimõte on identne: eksamitööd ja nendega seotud teave tunnistatakse asutusesiseseks kasutamiseks mõeldud teabeks (AvTS § 34 lg 2 ja § 35 lg 1 p 19 tähenduses), et kaitsta eksamisüsteemi usaldusväärsust ja võimaldada ülesannete korduvkasutust.

Käesoleva muudatuse lõikega 2 aga diferentseeritakse juurdepääs: riigieksami puhul korraldab tutvumise Haridus- ja Noorteamet, kuid ühtse põhikooli lõpueksami puhul on see kohustus pandud koolile. Varasem muudatus, mis arvestas e-eksamite süsteemiga nägi ette tsentraliseeritud korra, kus juurdepääsu nii põhikooli kui gümnaasiumi eksamitele korraldanuks testide andmekogu vastutav töötleja (Haridus- ja Noorteamet).

Kultuurikomisjon

Liina Kersna avas viienda muudatusettepaneku arutelu ning märkis, et küsimus on selle vajalikkuses. Kersna palus selgitada, kas regulatsioon peab olema mõlemas seaduses või piisaks ühest, et tagada selgus ja ühtne tõlgendus.

Indrek Kilk selgitas, et regulatsiooni ei pea tingimata sätestama kahes seaduseelnõus korraga. Sama muudatus oli varem esitatud 740 SE-s. Kuna nimetatud eelnõu menetlemine oli takerdunud, lisati regulatsioon ka 830 SE-sse.

Carina Rikart küsis täpsustavalt, kas regulatsioon jääb eelnõusse 830 SE senises sõnastuses.

Indrek Kilk kinnitas, et jääb.

Liina Kersna nõustus ning lisas, et ettepanek sobib sisuliselt paremini käesolevasse eelnõusse.

6. Eelnõu § 4 (esialgne § 3) muuta ja sõnastada järgmiselt:

„§ 4. Seaduse jõustumine

Käesoleva seaduse § 2 punktid 2 ja 3 jõustuvad 2026. aasta 1. septembril.“.

Kultuurikomisjon

Liina Kersna avas kuuenda muudatusettepaneku arutelu, mis puudutab seaduse jõustumist, ning palus selgitada § 2 punktide 2 ja 3 sisu, mis jõustuvad 1. septembril, ülejäänud sätted aga üldises korras.

Indrek Kilk selgitas, et muudatus tuleneb noorsootöö seaduse muutmise lisamisest, mille tõttu muutus paragrahvide järjestus. Rakendussätted puudutavad põhikooli- ja gümnaasiumiseaduse § 28 muudatusi (koolist väljaarvamise regulatsioon), mis jõustuvad 2026. aasta 1. septembril, et viia need kooskõlla õppeaasta algusega, mitte üldises korras.

Carina Rikart küsis, kas ülejäänud muudatused jõustuvad üldises korras.

Indrek Kilk kinnitas.

Juhtivkomisjon: ARVESTADA TÄIELIKULT (konsensus: Liina Kersna, Vadim Belobrovtsev, Diana Ingerainen, Madis Kallas, Tõnis Lukas, Kristina Šmigun-Vähi)

Madis Kallas küsis, kas eelnõu seletuskirjas kajastub selgitus õpilase koolist väljaarvamise regulatsiooni kohta ning kas selles on selgitatud võimalikku vastuolu, mille kohaselt tuleb õpilane koolist välja arvata kolme või enama puuduliku hinde korral, kuigi selline olukord võib tekkida juba õppeaasta jooksul.

Indrek Kilk selgitas, et selliseid täpsustusi saab teha üksnes Riigikogu menetluse käigus koostatavasse seletuskirja, kuna algset eelnõu seletuskirja menetluse käigus ei muudeta.

Carina Rikart nõustus ning lisas, et vastavad selgitused esitatakse eelnõu teise lugemise seletuskirjas.

Diana Ingerainen küsis, millal saab noortelaagreid korraldada käibemaksuvabalt.

Liina Kersna selgitas, et see sõltub seaduse jõustumisest pärast selle heakskiitmist ja Riigi Teatajas avaldamist.

L. Kersna tegi ettepaneku võtta eelnõu täiskogu päevakorda 3. juunil ja teine lugemine

lõpetada. Kui teine lugemine lõpetatakse, teha ettepanek võtta eelnõu täiskogu päevakorda ning viia lõpphääletus läbi 10. juunil.

Otsustati:

1.1. Teha ettepanek võtta eelnõu täiskogu päevakorda 03.06.2026 (konsensus: Vadim Belobrovtsev, Diana Ingerainen, Madis Kallas, Liina Kersna, Tõnis Lukas, Kristina Šmigun-Vähi).

1.2. Teha ettepanek teine lugemine lõpetada (konsensus: Vadim Belobrovtsev, Diana Ingerainen, Madis Kallas, Liina Kersna, Tõnis Lukas, Kristina Šmigun-Vähi).

1.3. Kui teine lugemine lõpetatakse, teha ettepanek võtta eelnõu täiskogu päevakorda ja viia läbi lõpphääletus 10.06.2026 14:00 (konsensus: Vadim Belobrovtsev, Diana Ingerainen, Madis Kallas, Liina Kersna, Tõnis Lukas, Kristina Šmigun-Vähi).

2. Vabariigi Valitsuse algatatud riigi kultuuripreemiate ja kultuuristipendiumide seaduse ning spordiseaduse muutmise seaduse eelnõu (824 SE) teise lugemise ettevalmistamine

Liina Kersna avas päevakorrapunkti arutelu ning muudatusettepanekute hääletamise.

1. Jätta välja eelnõu § 1 punkt 1.

Väljajäetav tekst:

„1) seaduse pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„Riigi kultuuripreemiate seadus“;“.

***Selgitus:** Muudatusettepaneku eesmärk on jätta kehtima riigi kultuuripreemiate ja kultuuristipendiumide seaduse senine pealkiri. Kuna eelnõu kohaselt riigi kultuuristipendiumide andmine jätkub, on stipendiumide nimetamine seaduse pealkirjas põhjendatud.*

Kultuurikomisjon

Juhtivkomisjon: ARVESTADA TÄIELIKULT (konsensus: Vadim Belobrovtsev, Diana Ingerainen, Madis Kallas, Liina Kersna, Tõnis Lukas, Kristina Šmigun-Vähi).

2. Muuta § 3 ja sõnastada järgmiselt:

„§ 3. Seaduse jõustumine

Käesolev seadus jõustub 2026. aasta 1. augustil.“

***Selgitus:** Kuna seaduse vastuvõtmine toimub eeldatavalt juunis 2026, ei ole seaduse jõustumine 2026. aasta 1. juunil objektiivselt võimalik. Lisaks on rakendusaktide väljatöötamiseks ja kooskõlastamiseks vaja piisavalt aega. Seega on põhjendatud seaduse jõustumine edasi lükata 2026. aasta 1. augustile.*

Kultuurikomisjon

Merle Põld selgitas, et 1. juuni 2026 jõustumine ei ole menetluslikult realistlik, sest vaja on aega seaduse väljakuulutamiseks, rakendusaktide ettevalmistamiseks ning stipendiumide väljakuulutamiseks. Tema sõnul on 1. august 2026 sobivam, sest see võimaldab stipendiume

määrata ja kasutada juba samal aastal.

Juhtivkomisjon: ARVESTADA TÄIELIKULT (konsensus: Vadim Belobrovtsev, Diana Ingerainen, Madis Kallas, Liina Kersna, Tõnis Lukas, Kristina Šmigun-Vähi).

Liina Kersna palus ministeeriumil kommenteerida kultuurikomisjonile laekunud Eesti Teatriliidu arvamust. L. Kersna lisas, et teatriliit ei ole muudatusele vastu, kuid rõhutab valikuprotsessi läbipaistvuse vajadust.

Merle Põld selgitas, et menetluse sisu ei muutu. Edaspidi moodustab kultuuripreemiate komisjoni Vabariigi Valitsuse asemel kultuuriminister, kuid komisjoni koosseisu ja kandidaatide avalikustamine ning töökord jäävad samaks.

Kristina Šmigun-Vähi küsis, kas kultuuriministri vahetumisel moodustatakse uus komisjon. **Merle Põld** vastas, et komisjon moodustatakse kolmeks aastaks ega sõltu ministri ametiajast. Selles osas muudatusi ei tehta.

Madis Kallas küsis, kas teatriliidu mure puudutab eeskätt sõna „kuni“ kasutust või pigem riski, et preemiate maht võib tulevikus sõltuda riigieelarve võimalustest.

Liina Kersna sõnul peab teatriliit murekohaks just preemiate arvu ja suuruse sidumist riigieelarve võimalustega.

Merle Põld selgitas, et seadus sätestab preemiate arvu, kuid preemia suurus kehtestatakse avalikult kultuuriministri määrusega.

Diana Ingerainen küsis määruse kehtivuse ja summade kujunemise kohta.

Merle Põld vastas, et määrust ei kehtestata igal aastal, vaid seda muudetakse vajaduse korral. Preemiate suurus määratakse avalikult kultuuriministri määrusega.

Madis Kallas märkis, et tegelikkuses sõltub preemia suurus riigieelarve võimalustest.

Liina Kersna tegi ettepaneku võtta eelnõu täiskogu päevakorda 3. juunil ning teha ettepanek teine lugemine lõpetada. Kui teine lugemine lõpetatakse, teha ettepanek võtta eelnõu täiskogu päevakorda ja viia lõpphääletus läbi 10.06.2026

Otsustati:

2.1. Teha ettepanek võtta eelnõu täiskogu päevakorda 03.06.2026 (konsensus: Vadim Belobrovtsev, Diana Ingerainen, Madis Kallas, Liina Kersna, Tõnis Lukas, Kristina Šmigun-Vähi).

2.2. Teha ettepanek teine lugemine lõpetada (konsensus: Vadim Belobrovtsev, Diana Ingerainen, Madis Kallas, Liina Kersna, Tõnis Lukas, Kristina Šmigun-Vähi).

2.3. Kui teine lugemine lõpetatakse, teha ettepanek võtta eelnõu täiskogu päevakorda ja viia läbi lõpphääletus 10.06.2026 14:00 (konsensus: Vadim Belobrovtsev, Diana Ingerainen, Madis Kallas, Liina Kersna, Tõnis Lukas, Kristina Šmigun-Vähi).

3. Info ja muud küsimused

Madis Kallas tõstatas huvihariduse rahastamisega seotud mure, et raha suunamisel kohalike omavalitsuste tulubaasi võib kaduda selle sihtotstarve.

Liina Kersna nõustus, et teemat tuleks käsitleda rahulikumas tempos ja eelistatavalt pärast huvihariduse ja noorsootöö seaduse jõustumist.

(allkirjastatud digitaalselt)
Liina Kersna
juhataja

(allkirjastatud digitaalselt)
Merje Noorlind
protokollija